

Raad van de
Europese Unie

**Brussel, 13 juli 2020
(OR. en)**

9283/20

**COSCE 7
COPS 239
CFSP/PESC 606**

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	13 juli 2020
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	ST 9177/20
Betreft:	Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU voor samenwerking met de Raad van Europa in de periode 2020-2022

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU voor samenwerking met de Raad van Europa in de periode 2020-2022, die de Raad (Buitenlandse Zaken) op 13 juli 2020 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU voor samenwerking met de Raad van Europa in de periode 2020-2022**Werk maken van een op waarden en regels gebaseerde pan-Europese samenwerking en ondersteunen van een vernieuwde Raad van Europa**

1. Gezien de vele problemen voor de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat, wordt van Europa de hoge verwachting gekoesterd dat het koploper blijft in het uitdragen van deze universele waarden. De EU wil dan ook nauwer gaan samenwerken met de Raad van Europa, die op deze gebieden een cruciale rol speelt en op meer dan 70 jaar ervaring kan bogen. De respectieve mandaten van de nieuwe leiders van de EU en de Raad van Europa, evenals de voorzitterschappen van het Comité van Ministers die in de komende periode door de EU-lidstaten worden bekleed, vallen op een moment dat er zowel binnen als buiten de EU weer veel aandacht is voor de rechtsstaat. Ze komen ook op een moment dat de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie wereldwijd een gemengd beeld laten zien. Zo zijn er in de loop van de tijd grote stappen vooruit gezet, maar wordt er ook afbreuk gedaan aan de universaliteit, ondeelbaarheid en onderlinge afhankelijkheid van alle mensenrechten, en brokkelt de democratie af. In de komende vijf jaar zullen thema's op de voorgrond treden die voor onze burgers van belang zijn, zoals digitalisering en artificiële intelligentie (AI).
2. In het kader van haar inspanningen om effectief multilateralisme te bevorderen en de op regels gebaseerde internationale orde te handhaven, zal de EU met de Raad van Europa blijven samenwerken en deze blijven steunen, niet in de laatste plaats in het licht van de sociaal-economische en andere gevolgen die COVID-19 heeft gehad voor de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat. Daarbij zijn op de mensenrechten gebaseerde antwoorden vereist omdat ze betere resultaten opleveren bij het bestrijden van de pandemie, het garanderen van non-discriminatie, gelijkheid en het behouden van de menselijke waardigheid.

3. Dat vele landen lid zijn van de Raad van Europa wordt door de EU naar waarde geschat en zij deelt zijn roeping: zorgen voor universele en effectieve erkenning van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden. De Raad van Europa is ook een belangrijk platform voor dialoog en samenwerking voor de democratie en de rechtsstaat. Omdat leden van de Raad van Europa in de afgelopen jaren ernstige inbreuken op het internationale recht hebben gepleegd, moeten wij het pan-Europese karakter van de organisatie behouden en uitbreiden, ervoor zorgen dat de leden van de Raad van Europa hun internationale verplichtingen nakomen, en moeten wij de waarden, beginselen en normen van de organisatie beschermen en ervoor zorgen dat de organisatie doeltreffend functioneert. De EU zet zich in voor een Raad van Europa die in staat is alle ernstige schendingen van het internationaal recht door zijn leden aan te pakken, niet in de laatste plaats door middel van de onlangs ingevoerde "Complementary Joint Procedure", het complementair en gezamenlijk sanctiemechanisme waarmee de waarden van de Raad van Europa worden gehandhaafd en ervoor wordt gezorgd dat alle leden van de Raad van Europa hun verdragsrechtelijke verplichtingen nakomen.

4. De Raad van Europa vervult een normstellende rol op het gebied van de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie. Het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) is een historische prestatie zonder weerga. Het is geratificeerd door alle 47 lidstaten van de Raad van Europa en stelt gemeenschappelijke regels en normen vast inzake mensenrechten, democratie en de rechtsstaat voor 830 miljoen mensen op het hele continent, en het Europees Hof voor de rechten van de mens (EHRM) ziet toe op de uitvoering ervan. Bovendien reikt de impact van de Raad van Europa verder dan dit continent, aangezien veel van zijn verdragen wereldwijd openstaan voor ondertekening en verschillende van zijn mechanismen in de hele wereld van toepassing zijn. De toekomst van de EU zal - meer dan ooit - worden bepaald door en verbonden zijn met haar buurlanden. Daarom zal de EU, in samenwerking met de Raad van Europa, actief blijven in de kandidaat- en mogelijke kandidaat-lidstaten, en in al haar buurlanden.

5. In de loop der jaren is de gestructureerde samenwerking tussen de EU en de Raad van Europa (RvE)¹, die stoelt op hun verschillende maar complementaire rollen, strategischer geworden en tot een succesverhaal uitgegroeid. De regelmatige dialogen op hoog niveau tussen de instellingen van de EU en de RvE zullen worden voortgezet. De EU en haar lidstaten leveren de grootste financiële bijdrage aan de Raad van Europa. De EU zal het werk van de Raad van Europa blijven steunen door bij te dragen aan zijn buitengewone begroting en door de juridische samenwerking te ondersteunen, de politieke dialoog te bepleiten en gezamenlijke programma's te financieren in onder andere de kandidaat- en mogelijke kandidaat-lidstaten, alsmede in de regio van het Oostelijk Partnerschap en de betrokken zuidelijke partnerlanden in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), alsmede in Rusland en Centraal-Azië. De bureaus en programmabureaus van de Raad van Europa spelen een belangrijke rol bij de samenwerking tussen de EU en de RvE in deze landen en regio's. De EU en de Europese Investeringsbank zullen ook nagaan hoe de geformaliseerde samenwerking met de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa kan worden verbeterd. De EU zal samenwerken met de Raad van Europa voor de verwezenlijking van de duurzame-ontwikkelingsdoelen (SDG's).
6. Doeltreffendheid, relevantie, transparantie en zichtbaarheid zijn voor de Raad van Europa van het grootste belang. De EU zal voorop blijven lopen bij het ondersteunen van een hervormde en versterkte Raad van Europa die zich aanpast aan nieuwe uitdagingen en structuren, teneinde de financiële houdbaarheid te waarborgen en te blijven focussen op efficiëntie. De EU zal blijven inzetten op een betere zichtbaarheid van en communicatie over de doelstellingen en werkzaamheden van de Raad van Europa.
7. Binnen de driepijlerstructuur van de werkzaamheden van de Raad van Europa, zal de EU zich in 2020-2022 op de onderstaande gezamenlijke activiteiten richten.

---

¹ Op basis van een Memorandum van Overeenstemming (2007) en een Intentieverklaring voor de samenwerking (2014).

I. MENSENRECHTEN

8. De EU zal de Raad van Europa, zijn EHRM en het verdragenstelsel van de Raad van Europa blijven steunen als het belangrijkste kader voor de eerbiediging van de mensenrechten in Europa, die op hun beurt alle bijdragen tot meer samenhang tussen het interne en het externe beleid van de EU. Zodra het vernieuwde actieplan van de EU inzake mensenrechten en democratie (2020-2024) is aangenomen, **zal de EU op basis van dat plan en in partnerschap met de Raad van Europa handelen wanneer zij haar prioriteiten op mensenrechtengebied in haar externe optreden implementeert.**
9. De EU heeft haar toezegging om tot het EVRM toe te treden, **hernieuwd**. Dit gaat niet alleen over een verdragsverplichting voor de EU; het betreft de eerbiediging van onze fundamentele waarden en de totstandbrenging van een samenhangend juridisch kader voor de bescherming van de mensenrechten in heel Europa. Het EVRM, zoals uitgelegd door het EHRM, speelt reeds een fundamentele rol in het EU-recht, zoals bevestigd in het Handvest van de grondrechten en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU (HvJ-EU). De toetreding zal particulieren in staat stellen beroep aan te tekenen bij het EHRM tegen door de instellingen van de EU genomen maatregelen en zal de samenhang van de mensenrechtenbescherming voor de Europeanen verbeteren, ook ten aanzien van verzoekschriften tegen EU-lidstaten die het EU-recht uitvoeren. Een herziene toetredingsovereenkomst moet volledig in overeenstemming zijn met het EU-recht zoals uitgelegd door het HvJ-EU. De 70e verjaardag van het EVRM, die op 4 november 2020 tijdens de Ministeriële Conferentie in Athene zal worden gevierd, biedt een gelegenheid om de inspanningen op weg naar de toetreding van de EU tot het EVRM op te voeren.

10. **De EU zal zich buigen over de gevolgen van nieuwe en opkomende digitale technologieën voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten.** Europa moet de kansen van het digitale tijdperk aangrijpen en tegelijkertijd een ethische aanpak bevorderen en de mensenrechten beschermen, ervoor zorgen dat rechtshandavingsinstanties op passende wijze gebruik kunnen maken van nieuwe technologieën in overeenstemming met de verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht inzake de mensenrechten, met bijzondere aandacht voor vrijheid van meningsuiting, mening en informatie online, regelgeving en inhoudmatigingsbeleid van onlinetussenpersonen, onlineradicalisering, terrorisme en haatzaaiende uitlatingen op het internet, de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevens, AI en technologieën voor grootschalig toezicht, alsook het verzamelen en gebruiken van biometrische gegevens, bijvoorbeeld door het gebruik van gezichtsherkenning in openbare ruimten. In het kader van de follow-up van het Witboek van de Europese Commissie over AI en in het kader van de werkzaamheden betreffende de wet inzake digitale diensten zal de EU nauw samenwerken met de Raad van Europa om de risico's en kansen die voortvloeien uit AI en digitale technologieën, met inbegrip van hun impact op de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie, in kaart te brengen, en te beoordelen of er verdere maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat hun ontwikkeling, ontwerp en toepassing in overeenstemming met de mensenrechten zijn. De EU en de Raad van Europa zullen ook hun samenwerking op het gebied van onderwijs voor digitaal burgerschap voortzetten.
11. **De EU zal met de Raad van Europa samenwerken bij het wereldwijd bevorderen van strenge gegevensbeschermingsnormen.** Zij zal dit doen op basis van het gemoderniseerde Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens ("Verdrag 108"). De EU zal met name samenwerken met de Raad van Europa ter bevordering van wereldwijde beginselen en normen inzake waarborgen voor de toegang van overheidsinstanties tot persoonsgegevens voor rechtshandavings- en veiligheidsdoeleinden.

12. De EU zal met de Raad van Europa samenwerken bij het bevorderen van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen, evenals hun empowerment en participatie, zowel binnen de EU als in haar externe betrekkingen. De EU zal tevens samenwerken met de Raad van Europa, die een van de belangrijkste actoren is voor het vaststellen van normen op deze gebieden, onder meer inzake het bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld ("Verdrag van Istanbul") is door 21 EU-lidstaten geratificeerd en wordt door hen ten uitvoer gelegd.
13. De EU zal met de Raad van Europa samenwerken op het gebied van de bevordering van de **vrijheid van meningsuiting, informatie en mening online en offline, evenals de toegang tot betrouwbare informatie en tot vrije en onafhankelijke media, de bestrijding van desinformatie en de bescherming van de mediavrijheid en de veiligheid van journalisten**. In dit verband biedt het platform van de Raad van Europa ter bevordering van de bescherming van de journalistiek en de veiligheid van journalisten een belangrijke plaats om de discussie over de huidige uitdagingen op dit gebied te bevorderen en melding te maken van specifieke gevallen van restrictieve wetgeving en aanvallen op journalisten.
14. Het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol bij de bevordering van de kernwaarden van de Raad van Europa. De EU zal met de Raad van Europa samenwerken om de bescherming en bevordering van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld in Europa te versterken en te handhaven, met name om **een gunstig klimaat te scheppen voor organisaties van het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers**, en om de uitdagingen aan te gaan die zijn genoemd in de conclusies van de Raad over democratie in verband met de steeds beperktere democratische ruimte voor het maatschappelijk middenveld². De EU zal de besprekingen over de oprichting van een platform van de Raad van Europa voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers nauwlettend volgen.
15. Wat **milieu** betreft, helpt de Raad van Europa vorm te geven aan een goed aangepast rechtskader in Europa. Bij de uitvoering van haar Europese Green Deal zal de Europese Commissie de besprekingen binnen de Raad voor Europa over het verband tussen mensenrechten en het milieu volgen, met inbegrip van maatregelen om milieumisdrijven te bestrijden. De EU steunt de inspanningen van de Raad van Europa om het onderwerp op passende wijze te behandelen.

---

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12836-2019-INIT/nl/pdf>, aangenomen op 14 oktober 2019.

16. In het kader van werkgelegenheid en sociale zaken vormen het **Europees Sociaal Handvest** van de Raad van Europa en het herziene Europees Sociaal Handvest belangrijke referenties voor de uitvoering van de **Europese pijler van sociale rechten** van de EU. De Europese Commissie zal een actieplan opstellen om de Europese pijler van sociale rechten uit te voeren en dit in het kader van de economische hervormingsprogramma's verder uitrollen in de Westelijke Balkan. Aangezien in het Europees Sociaal Handvest specifiek de nadruk wordt gelegd op de bescherming van onder meer ouderen, kinderen, personen met een handicap en migrerende werknemers, zal de EU met de Raad van Europa samenwerken om de fundamentele sociale en economische rechten in overeenstemming met deze internationale verplichtingen te waarborgen, met name in het geval van wereldwijde crises zoals de COVID-19-pandemie.
17. De bescherming en eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden blijft de kern van het **asiel- en migratiebeleid van de EU**. De EU is vastbesloten de capaciteit van de betrokken belanghebbenden om deze aanpak ten uitvoer te leggen, te versterken. De EU streeft naar een humaan, veerkrachtiger en doeltreffend migratie- en asielstelsel en heeft zich verbonden tot het mandaat van de Raad van Europa om informatie te verzamelen en advies en bijstand te verlenen aan de lidstaten van de Raad van Europa op basis van zijn relevante normen inzake de bescherming van de mensenrechten van migranten, asielzoekers en vluchtelingen in Europa, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen zoals niet-begeleide minderjarigen, vrouwen die gevaar lopen, kinderen, personen met een handicap of personen die te maken hebben met discriminatie of geweld. De werkzaamheden van de Raad van Europa hebben geleid tot vooruitgang op het gebied van migratie, met name om de mensenhandel te beperken.
18. Overeenkomstig de conclusies van de Raad van december 2019 betreffende **maatregelen als alternatief voor detentie**, het gebruik van niet tot vrijheidsbeneming strekkende sancties en maatregelen op strafrechtelijk gebied, zal de EU nauw samenwerken met de Raad van Europa om synergieën te vinden in hun respectieve benaderingen.

19. De EU zal nauw samenwerken met de Raad van Europa bij de versterking van de bescherming en de bevordering van de mensenrechten op gebieden die extra aandacht verdienen, zoals bestrijding van discriminatie (niet in de laatste plaats door de bekendheid te bevorderen van de werkzaamheden van de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (ECRI) van de Raad van Europa en de uitvoering van haar aanbevelingen), waaronder de bestrijding van discriminatie in verband met LGBTI+ en seksuele gerichtheid en genderidentiteit, alsook de vrijheid van godsdienst of overtuiging en de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (met het oog op **de toetreding van de EU tot het Verdrag van Lanzarote**). Bijzondere aandacht verdienen gezamenlijke activiteiten ter bestrijding van de verspreiding van haatzaaiende taal en haatmisdrijven in Europa. De EU blijft gehecht aan de werkzaamheden van de Raad van Europa om de eerbiediging van de rechten van personen die tot minderheden behoren (met name hun sociaal-economische integratie, onder meer van de Romagemeenschappen), met inbegrip van nationale minderheden, overeenkomstig de toepasselijke normen van de Raad van Europa en de aanbevelingen van de Commissie van Venetië te versterken. Als onderdeel van de consensus tussen de EU en de Raad van Europa over de afschaffing van de doodstraf wordt het gezamenlijke streven naar afschaffing van de doodstraf elders gehandhaafd. De EU zal de samenwerking met de Raad van Europa blijven versterken in de strijd tegen mensenhandel en de bescherming van de menselijke waardigheid. Het optreden tegen mensenhandel, in het bijzonder de handel in vrouwen en meisjes, vereist gezamenlijke inspanningen van een breed scala van relevante actoren en een gecoördineerde en coherente aanpak op alle relevante beleidsterreinen, zoals veiligheid, migratie, rechtvaardigheid, gelijkheid, werkgelegenheid en ontwikkeling in de interne en externe betrekkingen van de EU.
20. De EU zal de samenwerking tussen haar Bureau voor de grondrechten (FRA) en de Raad van Europa, in overeenstemming met hun respectieve mandaten, blijven steunen.

II. DEMOCRATIE

21. De EU streeft ernaar **onze democratie te bevorderen, te beschermen en te versterken**.
22. In de conclusies van de Raad over democratie wordt benadrukt dat in de wereld van vandaag de democratie wordt bedreigd en in twijfel getrokken. Hoewel de democratie in veel landen stevig stand houdt, is er in andere landen sprake van een steeds sterkere tendens naar autoritarisme. De democratie staat voor **diverse opgaven**, die op omvattende wijze moeten worden aangepakt, onder meer door het ondersteunen en stimuleren van een vrij en onafhankelijk maatschappelijk middenveld, mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke media, transparantere democratische processen, digitale geletterdheid, inclusiviteit en burgerschapsvorming als noodzakelijk medium en bijdrage voor lange termijn aan de veerkracht van democratieën, alsmede door het tegengaan van manipulatieve inmenging, waaronder desinformatiecampagnes.
23. De EU is ingenomen met de belangrijke werkzaamheden die de Raad van Europa via zijn referentiekader voor competenties voor een democratische cultuur verricht, waarbij ondersteuning wordt geboden aan **onderwijsstelsels** – in formele en informele context – om jongeren de vaardigheden bij te brengen die nodig zijn voor het bevorderen van de mensenrechten, de democratie en de rechtstaat, hetgeen een aanvulling vormt op de democratie-ondersteunende werkzaamheden van de EU. De EU zal met de Raad van Europa blijven samenwerken bij het bevorderen van andere instrumenten en initiatieven die onderwijs op het gebied van democratisch burgerschap en mensenrechten stimuleren, onder meer in de context van het partieel akkoord van de Raad van Europa voor het opzetten van een waarnemingscentrum voor geschiedenisonderwijs. Talen, taalbewustzijn en meertalige vaardigheden spelen een essentiële rol bij het beter begrijpen van culturen, en helpen bij de totstandkoming van een democratisch burgerschap in het taalkundig en cultureel diverse Europa. De aanbeveling van de Raad van de EU (2019) inzake een alomvattende benadering van het onderwijzen en leren van talen biedt een kader voor het versterken van de samenwerking met de Raad van Europa, en met zijn Europees Centrum voor moderne talen, op het gebied van hoogwaardig talenonderwijs.

24. De EU is uitermate gebaat bij de deskundigheid van de **Commissie van Venetië inzake democratie middels het recht**, bij uitstek in haar externe optreden waar de EU zich verlaat op de knowhow van de Commissie voor het helpen verbeteren van de constitutionele normen en de kieswet. De Commissie van Venetië verleent ook bijstand bij hervormingsprocessen op het gebied van onder meer justitie en governance, in het bijzonder in de kandidaat-lidstaten en mogelijke kandidaat-lidstaten alsmede in de landen van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB). De EU streeft naar nauwere samenwerking met de Commissie van Venetië en haar secretariaat, bijvoorbeeld bij het stimuleren van electorale hervormingen op van basis van aanbevelingen van EU-verkiezingswaarnemingsmissies (EOM's) in regio's als Latijns-Amerika en Noord-Afrika.
25. De EU zal **aansturen op geregelde uitwisselingen met het secretariaat van de Commissie van Venetië** over kieswetnormen, en er zal gezamenlijk worden onderzocht hoe de juridische adviezen van de Commissie van Venetië en de EOM-aanbevelingen van de EU elkaar kunnen versterken.
26. Sociale media en verkiezingstechnologieën creëren nieuwe **mogelijkheden maar ook uitdagingen** voor verkiezingsprocessen en de democratie. De EU zal de eerbiediging van de normen en aanbevelingen van de Raad van Europa inzake verkiezingsprocessen en de democratie bevorderen. De EU zal geregelde uitwisselingen met de Raad van Europa aanmoedigen voor het versterken van de samenwerking bij de ontwikkeling en bevordering van normen op dit gebied, waaronder het beschermen van de integriteit van verkiezingsprocessen.
27. De EU zal de dialoog en de samenwerking met de Raad van Europa intensiveren wat betreft opties voor het versterken van de rol en de betekenisvolle **deelname van maatschappelijke organisaties** en nationale mensenrechteninstellingen in de organisatie, in overeenstemming met het besluit dat is genomen tijdens de 129e zitting van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (Helsinki, 14 en 15 mei 2019).
28. De EU zal de dialoog en de samenwerking met de Raad van Europa versterken inzake **het vergroten van de participatie en de vertegenwoordiging van vrouwen en jongeren** – en hun belangen – in het openbare en politieke leven.

29. De resolutie van de Raad van de EU van 2019 over de **culturele dimensie** van duurzame ontwikkeling³ zal dienen als een essentieel kader voor het verdiepen van de samenwerking op het gebied van cultuur en cultureel erfgoed. Het Kaderverdrag van de Raad van Europa over de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving (Verdrag van Faro), de Europese Monumentendagen en het uitgebreid partieel akkoord van de Raad van Europa over culturele routes zijn voorbeelden van mogelijke samenwerking tussen de EU en de Raad van Europa. De EU zal haar steun blijven uitspreken voor Verdrag 221 van de Raad van Europa inzake delicten met betrekking tot cultuuroederen (Verdrag van Nicosia) en de toetreding daartoe van de lidstaten van de Raad van Europa.

III. RECHTSSTAAT

30. De EU heeft haar inzet voor de handhaving van de rechtsstaat opgevoerd. Rechtsstatelijkheid is een voorwaarde voor democratie en de eerbiediging en de volledige uitoefening van de mensenrechten. In EU-verband is het van cruciaal belang te zorgen voor welvaart voor de Europese burgers, via een vlot functionerende eengemaakte markt. Wanneer de rechtsstaat wordt bedreigd, komen de mensenrechten en de juridische, politieke en economische grondslag voor de werking van de Europese Unie in het gedrang. In haar mededeling "Versterking van de rechtsstaat in de Unie – Een blauwdruk voor actie"⁴ bepaalde de Commissie een driepijleraanpak: een rechtsstatelijke cultuur bevorderen, voorkomen dat problemen met de rechtsstaat ontstaan, en zorgen voor een doeltreffende respons wanneer problemen worden vastgesteld. Ter versterking van de preventieve aspecten heeft de Commissie aangekondigd dat een Europees rechtsstatelijkheidsmechanisme zal worden opgezet met een EU-breed toepassingsgebied en objectieve jaarlijkse rapportage door de Europese Commissie. De monitoring is in elke EU-lidstaat gelijk. Bij de monitoring in het kader van het Europees rechtsstatelijkheidsmechanisme zal rekening worden gehouden met de bestaande instrumenten en de deskundigheid van de Raad van Europa op dit gebied.

---

³ [ST 13336/19.](#)

⁴ COM (2019) 343 final.

31. **In dit verband beoogt de Commissie nauwere samenwerking met de Raad van Europa, met inbegrip van de Commissie van Venetië, Greco en de Europese Commissie voor Efficiëntie in Justitie (Cepej) van de Raad van Europa.** De Raad van Europa heeft op verzoek van de Commissie een contactpersoon aangewezen voor het netwerk van contactpunten op het gebied van rechtsstatelijkheid en de Commissie zal nauw samenwerken met de Raad van Europa om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden op het gebied van rechtsstatelijkheid wederzijds versterkend zijn en geen overlappingsen omvatten. Bij het opstellen van het jaarverslag zal de Europese Commissie ook een dialoog aangaan met relevante belanghebbenden zoals de Adviesraad van Europese rechters en de Adviesraad van Europese openbare aanklagers. De lijst met criteria voor de rechtsstaat van de Commissie van Venetië kan helpen specifieke risico's en zwakke punten aan te wijzen.
32. De deelname van de EU aan **Greco** als waarnemer vergemakkelijkt de gezamenlijke werkzaamheden met de Raad van Europa inzake capaciteitsopbouw en toepassing van normen ter versterking van de rechtsstaat en corruptiebestrijding, zoals de bescherming van klokkenluiders. De EU zal nauw blijven samenwerken met Greco inzake capaciteitsopbouw en de toepassing van normen om de strijd tegen corruptie te verscherpen.
33. Werkzaamheden van de Raad van Europa hebben reeds helpen zorgen voor een betere **strafrechtelijke** reactie in de EU bij het voorkomen van radicalisering die tot terrorisme en gewelddadig extremisme leidt en bij de re-integratie en rehabilitatie van daders van terroristische misdrijven.
34. Op het gebied van de **bestrijding van cybercriminaliteit** zal de EU de samenwerking voortzetten in het kader van het Verdrag van Boedapest inzake cybercriminaliteit en de aanvullende protocollen daarbij. Ook zal de EU zorgen voor samenhang tussen het 2e aanvullende protocol – waarover momenteel wordt onderhandeld – en de EU-werkzaamheden ter verbetering van de grensoverschrijdende toegang tot digitaal bewijsmateriaal, evenals het Verdrag van Boedapest propageren als kader voor internationale samenwerking en capaciteitsopbouw.

35. De inzet van de EU om de rechtsstaat te bevorderen strekt zich uit tot de **kandidaat-lidstaten en mogelijke kandidaat-lidstaten en de buurlanden van de EU**, waarbij de EU blijft samenwerken met de Raad van Europa om landen te ondersteunen bij het doorvoeren van essentiële hervormingen en opleiding wat betreft justitie, corruptiebestrijding, bevordering van de mensenrechten en de rol van vrije en onafhankelijke media en maatschappelijke organisaties, en – voor kandidaat-lidstaten en mogelijke kandidaat-lidstaten – om toe te zien op de voortgang op die gebieden, indien van toepassing in overeenstemming met de versterkte methode van het toetredingsproces.
